

'NÍL SIBH CEART AGUS NÍL SIBH SIBHIALTA!'

I 1969 dhúisigh Gaeltacht Chonamara. Thosaigh daoine ag eagrú, ag gearán, ag éilimh a gcearta, ag agóidíocht in aghaidh lucht údaráis, ag labhairt amach ar a son féin. Tarraingíodh aird go náisiúnta ar fadhbanna na Gaeltachta, ó thaobh dearcadh na Gaeltachta dhe. Bunaíodh "Iarchonnacht '85", eagraíocht a chreid go gcaithfí Gaeltacht Chonamara a 'Athphlandáil' le Gaeilgeoirí óna cathracha, ag a mbeadh na scileanna éagsúla a theastódh, le saol 20ú aoiseach a thógáil in Iarchonnacht. Bunaíodh Gluaiseacht Cearta Sibhialta na Gaeltachta chomh maith agus sheas Peadar Mac an Iomaire in Ollthoghchán an bhliain sin agus bhailigh sé os cionn 1500 vóta. D'athraigh an toghchán sin cursaí polaitíochta i gConamara, mar gur bhris sé an marbhfháisc a bhí ag Fianna Fáil ar phobal an cheantair ó 1932 i leith.

Is deacair a rá, cén fáth ar dhúisigh Gaeltacht Chonamara i 1969. Cinnte bhí glún óg ag fás aníos, a raibh

oideachas maith dhá fháil nó fáighte acu agus bhí postanna fáighte ag cuid acu sa bhaile. Bhí tionchar

– Donncha Ó hÉallaithe

San ghrianghraf thuas; Craobh Chorr na Móna de Ghluaiseacht Chearta Sibhialta na Gaeltachta i mbun agóidíochta taobh amuigh de Chomhairle Contae na Gaillimhe

áirithe ag idéalachas na haoise orthu. I Meiriceá bhí feachtas láidir ar bun in aghaidh an chogaidh i Vietnam. Ó thuaidh bhí feachtas mairseála tosaithe ag an Northern Ireland Civil Rights Association, le cearta sibhialta a éileamh le haghaidh na náisiúnaithe sna sé chontae, a bhí faoi smacht na Breataine. Bhí mic léinn i ngach ollscoil in Iarthar na hEorpa agus i Meiriceá, ag tabhairt dúshlán na núdarás. Chomh maith le sin uile, bhí grúpa Gaeilgeoirí ar an eite clé den pholaitíocht - daoine ar

nós Máirtín Ó Cadhain, Séamas Ó Tuathail, Cian Ó hÉigeartaigh, Deasún Breathnach - agus ceangail acu le Gaeltacht Chonamara, a chreid go raibh tábhacht faoi leith ag baint le éirí amach "cosmhuintir na Gaeltachta". Thar aon ní eile, bhí sé éasca poiblíocht a fháil ag an am do chúis ar bith, dá ndéanfá agóid go cliste.

Ba ceantar mór tacaíochta le Fianna Fáil, Gaeltacht Chonamara, ó thoghcháin 1932 i leith. Anseo is ansiúd bhí corr phóca Fine Gaelach ach tríd is tríd bhí Fianna Fáil cinnte de 4 as gach 5 vóta, sna boscaí ón Spidéal siar go Carna. Ach bhí caite go dona leis an gceantar ag Fianna Fáil, le hais ceantracha eile. Bhí na boithre uafasach ar fad - i bhfad ní ba mheasa ná anois. Ní raibh Comhairle Chontae na Gaillimhe, ag togáil aon scéimeanna tithe i gConamara, cé go raibh scéimeanna dhá thógáil ar fud na tíre ag Comhairlí Chontae eile. Bhí 9 teach as 10 gcinn fágtha gan uisce reatha píopáilte. I 1969 bhí Carna, an ceantar arb as don Teachta Dála Johnny Geoghegan, fágtha gan dochtúr!

Gan seirbhísí bunúsacha ar fáil, ní íontas ar bith é go raibh an daonra ag titim go tubaistiúil. Bhí daonra Chill Chiaráin titithe ó 150 i 1951 go 106 i 1966 agus an Spidéal titithe ó 207 i 1951 go 127. Bhí an ceantar dhá bhánú ag an imirce go Sasana agus go Baile Átha Cliath. Bhí an daonra laghdaithe 20% ó 1946 go 1966. Bhí cumainn peile titithe as a chéile, ceal fir óige in aois imeartha. Sna seascaidí bhí an líon paistí ag tíocht ar an saol an ghar don líon daoine a bhí ag fáil báis agus bhí titim tubaisteach i líon na bpóstaí! Gan oideachas ní raibh ar fáil ach an dole nó post suarach ar bheagán pá i gceann dena monarchain nua a bhí dhá bhunú ag Gaeltarra ar an eastát tionsclaíochta ar an gCeathrú Rua, da mba fear thú. Ní raibh dole ar bith ann do mhná ag an am. Ní raibh ach 228 duine fostaithe i dtioncail Ghaeltarra ar fud Conamara ag an am.

Bunú na gCoistí Pobail

Ach bhí an pobal ag dúiseacht. I 1966

'... Istigh, chomh luath is a thosódh Bunny Carr ag fáiltiú roimh an lucht féachana agus an lucht éisteachta sa mbaile, sheasfadh duine den cheathrar agus thosódh ag cuir isteach air. Nuair a bhíodh an duine sin caite amach agus ciúnas aríst i réim, sheasfadh an chéad duine eile. Lean an scéal mar sin gur caitheadh amach an ceathrar ...'

bunaíodh Cumann Forbartha Chois Fharraige le Seán Ó Mainnín, príomhoide Ghairmscoil Cholmchille, ina chathaoirleach air agus tugadh job an rúnaí do fhear óg ón gceantar, Peadar Mac an Iomaire. D'éirigh leis an gCumann Forbartha go leor a bhaint amach sa chéad bhliain, beag beann ar na bpolaiteoirí. Fuair siad amach nach raibh aon ghá labhairt le Bobby, le Johnny ná le Fintan, le cúnamh a fháil.

I gceantar Carna, socraíodh go mbunófaí Coiste Pobail, mí Feabhra 1969 ach theastaigh ó lucht Fhianna Fáil nach mbeadh an coiste ach ag plé leis an seipéal, an halla agus an scoil. Reachtáileadh votáil sa pharóiste ar an gceist. Níor theastaigh ó Fhianna Fáil go, a bhí faoina gcúram go dtí sin. Ba leis an gcumann áitiúil den pháirtí na ceisteanna sin a phlé leis an Teachta Dála nó leis an gComhairleoir Chontae. Bhí carranna Fhianna Fáil amuigh go láidir ag tarraingt daoine ag an vótáil agus ag iarraidh a chinntiú nach mbeadh le déanamh ag an gcoiste nua ach airgead a bhailiú don scoil agus a socraithe a dhéanamh faoi glanadh an tséipéil. Shocraigh na daoine go raibh coiste pobail leathan uathu, coiste a fhéadfadh labhairt amach ar son an phobail agus faoi fhadhbanna éagsúla sa gceantar. I measc na

daoine a toghadh ar an gcéad choiste, bhí Deasún Fennell, fear a raibh tionchar mór aige ar Cearta Sibhialta.

An Picéid ar Theach Furbo

D'eascair Gluaiseacht Chearta Sibhialta na Gaeltachta as picéad a cuireadh ar Theach Furbo, le linn do RTÉ a bheith i mbun an clár "Quicksilver", a thaifeadadh. Bhí an clár dhá chur i láthair ag Bunny Carr agus dhá léiriú ag Lelia Doolan, bean a d'éirigh as RTÉ go gairid ina dhiaidh sin. Thart ar 70 duine a bhí ar an bpicéad. Peadar Mac an Iomaire agus Pádraig Ó Coincheanainn, ó Chumann Forbartha Chois Fharraige, a d'eagraigh é. Ba as Cois Fharraige fórmhór na ndaoine a bhí i láthair agus in eindí leo bhí cúpla duine ó Chonradh na Gaeilge. Chuaigh ceathrar isteach agus thóg siad raic. D'fhan an chuid eile taobh amuigh sa mbáisteach trom. Istigh, chomh luath is a thosódh Bunny ag fáiltiú roimh an lucht féachana agus an lucht éisteachta sa mbaile, sheasfadh duine den cheathrar ag cur isteach air. Nuair a bhíodh an duine sin caite amach agus ciúnas aríst i réim, sheasfadh an chéad duine eile. Lean an scéal mar sin gur caitheadh amach an ceathrar.

Bhí billeog réitithe roimh ré ag Conradh na Gaeilge, ag inseacht cén údar a bhí leis an agóid. Cearta teangan is mó a bhí ag déanamh buartha do lucht an chonradh. Thosaigh an billeog leis an ráiteas seo leanas: "Tá an agóid seo á dhéanamh ag muintir Chois Fharraige agus Conradh na Gaeilge ar son chearta mhuintir na Gaeltachta mar phobal agus i gcoinne gníomhaíochtaí, ranna agus forais stáit atá ag brú Béarla mar phríomhtheanga ar mhuintir na Gaeltachta."

Cé gur RTÉ is mó a bhí faoi ionsaí sa mbilleog, mar gheall ar a laghad Gaeilge agus ceol Gaelach ar RTÉ, idir Raidió is Teilifís agus faoi bheith ag "brú Béarla ar an nGaeltacht" is mar gheall ar go raibh sé "de dhánaíocht iontu teacht anseo go dtí an ghaeltacht chun a gcuid clár Béarla a dhéanamh" a cuireadh an picéad ar Theach Furbo.

Cearta Sibhialta na Gaeltachta ag siúl ó Bhearna go Carna agus iad ag éileamh Udarás Ghaeltachta.

Ní mó ná sásta a bhí cuid dena daoine taobh istigh leis an agóid. Sheas Ciarán Mac Mathúna, fear nach bhféadfadh éinne a chur ina leith nach raibh sé gaelach agus de réir an tuairisc a bhí ar an bpaipéar INNIU, dúirt sé go mba náireach an mhaise do lucht na hagóide, picéad a chur ar Theach Bill Fuller, fear a thug an oiread sin saothrú chun na háite. *"Only for Bill Fuller many of the boys from this area would be over in Camden Town"* adúirt Ciarán. Bhí cúpla *speech*, ag geata an Óstáin, th'éis don ceathrar istigh bheith caite amach. Mhol duine a bhí i láthair go mba chóir an ábhar casoide a chur os comhair Teachtaí Dála an cheantair ach dúirt Peadar Mac an Iomaire go raibh Cumann Forbartha Chois Fharraige ag iarraidh ar an bpolaiteoirí castáil leo le fada le fadhbanna sa cheantar a phlé ach nár bhfuair siad aon sásamh uathu. Tháinig gair on slua *"Cén fath nach dtoghann muid teachtaí dála dár gcuid féin"*.

Bunú Chearta Sibhialta

Socraíodh an oíche sin go dtabharfaí cruinniú le, chéile i seanscoil an Chnoic ar an Domhnach dar gcionn. Tugadh an cruinniú le cheile i seanscoil Shailearna ar an Domhnach 25ú lá Márta. Bhí os cionn 90 i láthair, do réir na tuairisce ar INNIU. I measc an dream a bhí i láthair, bhí Uachtarán Chonradh na

Gaeilge, Maolsheachlainn Ó Caollaí. Ba é Peadar Mac an Iomaire a bhí sa gcathaoir. Socraíodh go mbeadh an eagraíocht nua ag plé le

1. Saothrú a chur ar fáil sa bhaile.
2. Stopadh an dole ar daoine.
3. Scéimeanna uisce
4. Strainséirí a ag fáil greim ar acmhainní na gaeltachta
5. Caitheamh aimsire tré Ghaeilge a chur ar fáil
6. Polasaí Ghaeilge RTÉ
7. Téacsleabhar Ghaeilge a bheith i scoileanna na Gaeltachta.
8. Suim eagrais Gaeilge a mhúscailt sa Ghaeltacht.

Toghadh coiste an oíche sin leis na hionadaithe seo leanas óna ceantair eagsúla.

Carna: Joe Sheainín Ó Tuairisg, a bhí ag obair ag an am i gCarna le Gael Linn, ach arb as Cois Fharraige ó thus dhó. Sheas sé sa toghchán do Chearta Sibhialta i 1973.

Cill Chiaráin: Seosamh Ó Cuaig, a bhí an uair sin ag obair leis an bpáipéar INNIU.

Ros Muc: Tomás Ó Conaire, múinteoir bunscoile.

Camus: Josie Gibbons, atá gníomhach i gcónaí i gcúrsaí pobail.

Tír an Fhia: Coilmín Tom Ó Donncha as an Máimín, a bhí ag múineadh scoile ag an am i dTuaim. Leitir Móir: Ruairí Ó

Conchúir, deartháir le Nioclás Ó Conchúir.

An Cheathrú Rua: Willy Pháidín Mac Donncha, múinteoir bunscoile.

Ros a' Mhil: Micheál Mac an Iomaire, múinteoir scoile

An Tulach: Peadar Cháit Ó Conaola

Na Minna: Pádraig Willy Mac Donncha.

Tháinig na hoifigigh go léir ó cheantair an Chnoic - Peadar Mac an Iomaire, Ruaidhri Ó Tuathail, Pádraig ó Coincheanann, Tomás Ó Ráighne, Joe Steve ó Neachtain agus Maidhc Beag Ó Conghaile. Go bhfios dom ní raibh ach bean amháin gníomhach. B' shin í Caitlín Nic an Iomaire ó Dhoire Né. Bhí cuid den lucht tacaíochta ag obair i mBaile Átha Cliath - Ruaidhri Ó Tuairisg agus a dhearthair Sheain, Máire Áine Ní Flaithearta (An Cheathrú Rua) agus ar ndóigh Máirtín Ó Cadhain.

Freagra ón Rialtas

Níor thóg sé i bhfad go raibh Airí Rialtais ag caitheamh anuas ar an eagraíocht nua. Ag labhairt dhó i nGaeltacht Mhuscraí, bhí an méid seo a leanas le rá ag Aire na Gaeltachta, Paddy Faulkner ar an 17/4/69, trí seachtainí th'éis bunú na heagraíochta: *"Is eol daoibh go léir go bhfuil iarracht an-mhór ar siúl ag an Rialtas chun an Ghaeltacht a fhorbairt agus saothrú a chur ar fáil do na daoine ina gceantar dúchais féin. Tá dóchas agus misneach ag muintir na Gaeltachta nach raibh acu roimhe seo agus tá comhar agus comhoibriú na Ranna uile Stát, na gcomhluchtaí stát urraithe agus na núdarás áitiúil le fáil anois againn i dtreo is go neireodh linn, le cuidiú Dé, a háit cheart a thabhairt don Ghaeltacht sa náisiún Gaelach atá dhá thógáil againn. "Is dócha gur thug sibh faoi deara go mbíonn scaothairí ag gabhail timpeall na laethanta seo ag gearán go bhfuil deireadh leis an nGaeltacht agus nach bhfuil a dhath á dhéanamh ag an Rialtas chun i a shlánú. Bíodh is go bhfuil bá an phobail linn go dtí seo, is é an baol atá sna nathanna mímhacánta atá á gcur os a gcomhair anois na go sílfeadh daoine lasmuigh den Ghaeltacht nach bhfuil*

tairbhe ar bith ag teacht as na milliún punt d'airgead poiblí atá á gcaitheamh ar an nGaeltacht agus nach mbeidh fonn orthu na cánacha is gá a íoc chun airgead mar sin a chur ar fáil. Dá bhrí sin ba mhaith an rud é dá mbeadh daoine fiúntacha sa Ghaeltacht, a fheiceann lena súile féin, an dul chun cinn atá á dhéanamh, a mbeadh sé de mhisneach iontu labhairt amach ionas go dtuigfear fírinne an scéil."

D'fhreagair Cearta Sibhialta na Gaeltachta le ráiteas a bhí ar INNIU (2/5/69) a dúirt an méid seo: *Má leanann an cás mar atá leis an daonra ag titim; leis an imirce fós faoi lán tseoil agus le lucht tógála óstán agus le lucht airgid ag méadú a stór san áit; leis an nganntanas postanna do lucht fágála scoile gar do bhaile; le córas polaitíochta atá bunaithe go daingean ar "fábhar" in áit ar cheartanna do chúch; le scoileanna gan téacsleabhair gaeilge; leis an gcóras a chuireann obair ar fáil do chailíní na Gaeltachta i gcistíní sna hóispidéal i nGaillimh - obair nach dteastaíonn ó chailíní as aon áit eile - má leanfar leis an gcóras seo, ní hamháin go gcuirfear pobal Gaelach Chonamara faoin bhfód mar Ghaeilgeoirí ach cuirfear an marbhfháisc orthu fiú mar phobal daoine."*

Bhí ceist na Gaeltachta a chur ar an gclár diospóireachta poiblí. Ní beag san. Bhí aird dírithe ar Chearta Sibhialta na Gaeltachta. Bhí a fhios acu, gach uair dá ndéanfaidís agóid go mbeadh poiblíocht le fáil as. Bhí an léiritheoir a bhí ar clár cúrsaí reatha tré Ghaeilge - Eoghan Harris - an bhádhúil leis an nGluaiseacht nua. Bhí sé éasca dóibh fáil ar an dteilifís agus labhairt le muintir na hÉireann. Bhíodh os cionn 500,000 duine ag breathnú ar FÉACH an uair sin. Seo mar a scríobh Seosamh Ó Cuaig in alt san Irish Times (2/4/75): *"Ba rud sár fhaiseanta é Gluaiseacht Chearta Sibhialta ar fud an domhain an trath sin agus bhí neart poiblíochta le fáil ag ár leitheidí sinne. Bhí a shliocht orainn. Mhair muid ar feadh cúig bliana ar bhlaiseteanna flaithiula poiblíochta ar mhór an sásamh croí iad go pearsanta ach ar bheag a dtairbhe nuair nach raibh an téagar ná an gníomh ag cur leo go minic. Mar sin fein dhúisigh muid an pobal leis an ngníomhartha te bruite a rinneamar."*

Peadar ina larrathóir

Shocraigh Gluaiseacht Chearta Sibhialta ar iarrthóir a chur chun cinn san ollthoghachán i 1969. Roghnaíodh Peadar Mac an Iomaire. Bhí se ina oifigeach ar Chumann Forbartha an Chnoic. Ba múinteoir óg é i Scoil Chuimsitheach nua sa Cheathrú Rua. Cainteoir cumasach féinmhuinéach é, cé ag an am go

Tom O'Donnell, a bhí ina Aire Ghaeltachta ag an am, ag déanamh ar an Merc t'har an picéid. Cuireadh an picéid air mar gheall ar an mhoill a bhain le bunú Udarás Ghaeltachta

raibh sé sách cuthaileach ag meascadh go sóisialta. Níor ól sé agus ní bhíodh sé ar a shásamh i gcomhlúadar an tí tabhairne. Bhí sé cúramach. Ba é John Hume na Gaeltachta é, ar an eite coimeádach den Ghluaiseacht. Ní raibh aon mhuinín aige as modhanna Fianna Fáil leis an áit a chur chun cinn. Theastaigh uaidh go mbeadh craobh de Chearta Sibhialta ag gníomhú i ngach paróiste, ag déileáil le fadhbanna na ndaoine. Thuig se go bhféadfadh seisean idirghabháil a dhéanamh le roinn stáit chomh éifeachtach nó níos éifeachtaí ná aon Teachta Dála, dá mbeadh cás maith ann.

Ach bhí lucht tacaíochta ag an nGluaiseacht a chreid i modhanna níos réabhlóidí. Tháinig daoine go Conamara le tacaíocht a thabhairt don Ghluaiseacht le linn an fheachtais toghchánaíochta agus a bheag nó mhór thóg siad seilbh ar an

bhféachtas. Bhí scileanna eagrúcháin acu agus bhí tuiscint áirithe acu ar cén bealach le toghchán a throid.

Jack Lynch i gConamara

Thug an Taoiseach Jack Lynch cuairt ar an gCeathrú Rua le linn an fheachtais. Ní thabharfadh lucht tacaíochta Chearta Sibhialta, aon deis cainte don Taoiseach ná do

iarrthóirí Fhainna Fáil, go dtí go bhfreagróidís naoi gceist a bhí déanta amach. B'é an chead cheist a bhí ar an liosta acu - *"Cén fáth ar fhág 5,000 duine an áit ó 1956?"* agus bhí ceist eile don Taoiseach a bhain le imirce *"Car cheap an Taoiseach a bhi an dream idir 20 agus 40 bliain d'aois?"*

Ón lá sin ar aghaidh, bhí sé ina chogadh idir Fianna Fáil agus na Cearta Sibhialta. B'fhacthas do go leor ón gCeathrú Rua go mba dream anoir iad na Cearta, a bhí in éadan na Ceathrú Rua agus bhí údar acu lena cheapadh. Mar shampla, cáineadh Petie Ó Sé, an taibhneoir, go minic mar go raibh Óstán na Ceathrú Rua á dtógáil aige, le cúnamh deontais ó Bhord Fáilte. Bhí Óstán le tógáil i gCarna thart ar an am céanna ag Pádraig Ó Coscórdha, fear a bhí neamhspleach ar Fianna Fáil ach ní raibh tada le ra faoi sin. Is cinnte gur chaill na Cearta

Sibhialta go leor tacaíochta, mar nach raibh aon smacht ar dream poblachtanaigh a tháinig ó Bhleá Cliath le cúnamh a thabhairt. B'ionann Fianna Fáil doibh agus an páirtí Aondachta ó thuaidh.

Tharla eachtra amháin thar aon cheann eile, a rinne an-dochar don fheachtas. Caitheadh táirní ar an mbóthar in aice le Baile na hAbhann, roimh carr an Taoisigh agus é ar a bhealach aniar on gCeathrú Rua. Thug sé an-sásamh dona daoine óga a bhí páirteach sa bhfeachtas ach shíl go leor a bhí bádhúil roimhe sin leis na gCearta go raibh siad imithe thar fóir ar fad. T'eis eachtra na dtairní, dúirt bean as Doire Choill agus í ag tíocht amach as séipeal Ros a' Mhíl le cainteoirí Chearta Sibhialta: "Níl sibh ceart agus níl sibh sibhialta."

Bhain an líon vótaí a fuair Peadar Mac an Iomaire creathadh as na polaiteoirí agus thug siad aird ar

'...Caitheadh táirní ar an mbóthar in aice le Baile na hAbhann, roimh carr an Taoisigh agus é ar a bhealach aniar on gCeathrú Rua. Thug sé an-sásamh dona daoine óga a bhí páirteach sa bhfeachtas ach shíl go leor a bhí bádhúil roimhe sin leis na gCearta go raibh siad imithe thar fóir ar fad ...'

roinnt dena héilimh a bhí deanta. Bunaíodh Radió na Gaeltachta i 1972; géilleadh go mba chóir an calaphort iascaireachta a thógáil ag Ros a' Mhíl in ait Ghaillimh, caitheadh go leor airgid poiblí sa Ghaeltacht le linn na seachtóidí. Má tá ionadaithe tofa ar Údarás na Gaeltachta, is mar gheall ar an béim laidir a chuir Gluaiseacht Chearta

Sibhialta ar an éileamh, go mbunófaí Údarás Áitiúil Ghaeltachta. Is mar gheall ar Cearta Sibhialta, a bogadh Oireachtas na Gaeilge amach ó Bhleá Cliath, go ceantracha Ghaeltachta. Ar an dtaobh eile den scéal, bhí dearcadh frith údarásach ag Cearta Sibhialta na Gaeltachta, rud a d'fhág go leor doirse dúnta agus cluasa bodhar. Ní féidir le duine ar bith a shéanadh gur tháinig maitheas as a niarrachtaí ach b'fheidir dá mbeidis níos sibhialta go mbeadh níos mó tacaíocht ón bpobal le fáil.

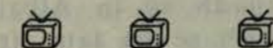
Deireadh Ré

Lean Gluaiseacht Chearta Sibhialta ar aghaidh go 1979, nuair a bunaíodh eagraíocht nua, ar a glaoth 'Gluaiseacht na Gael-tachta'. Sheas Peadar Mac an Iomaire i dtoghchain an Udarais i 1979, ar son "Gluaiseacht na Gaeltachta". Theip air suíochan a fháil le cúpla céad vóta. Chuir an toghchán sin deireadh le Cearta Sibhialta agus le ré an spéisiúil i nuastair Ghaeltacht Chonamara.

FOCLA agus PICTIÚIR

Suas le trí huaire a chloig cláracha teilifíse a bhíos ag muintir na Breataine Bige gach uile oíche ina dteanga féin. Lena bhfuil de bhorradh faoi chúrsaí faoi láthair tá cláracha á n-easportáil ón tír : craoladh "Pobal Y Lwm" - cineál "Baile an Droichid" - san Ísiltír den chéad uair an mhí seo caite.

Sa mbunbhreatnais a théann na cláracha amach thar lear ach go mbíonn fotheidil leo, agus sé scéal seo na bhfotheidil a thug mise go Lampeter na Breataine Bige le deireanas.

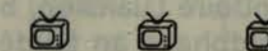

Comhlucht roinnt cosúil le Telegael ó thaobh suíomh agus méid é Cwmni Creuddyn, agus is ann atá an t-aon chúrsa oiliúna amháin san Eoraip i bhfotheidil. "Swift Integral

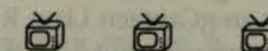
System" atá in úsáid ann, bogearra speisialta nuacheaptha - gléas i ndéanamh próiseála focal, aonad diosca chrua agus méarchlár atá i gceist leis, rud a fhágann slachtmhar, soláimhsithe é.

In Éirinn, tá dhá fheidhm le fotheidil: cláracha ón iasacht a aistriú, más go Gaeilge nó go Béarla é, agus cláracha dúchasacha Gaeilge a dhéanamh níos sothuigthe do Bhéarlóirí na tíre. Is de réir mar a mhéadós ar líon na gclárachaí

Gaeilge a thíocfás an obair seo chun aibíochta.

Tá roinnt buntáistí ag fotheidil ar dhubbáil: is obair í do dhuine amháin, áit a dteastaíonn foireann aisteoirí don dubbáil chomh maith le comhthráthaíocht mhaith. Sampla den dubbáil a bhí in Jabas, agus tá súil le sraith eile dá shórt seo gan mórán achair.

Ná mba fada go raibh samplaí den dá chineál ar ár gcuid scáileáin cosa i dtaca.

- Diarmuid Johnson

Tigh Pheacocke

• AN TEACH DÓITE •

Teil: 091-82306 Facs: 82215

IARSMALANN AN 'QUIET MAN' • SIOPA CEARDAIOCHTA • BIALANN & BAR • DAMHSAI & CABARET

Tá macasmhail den teach ón scannán 'The Quiet Man', feistithe le troscán agus treallamh tí ón gcéad seo caite, suite i gcoill álainn in aice le Tigh Pheacocke.

Tá Bear agus Bialann Pheacocke suite ar chrosbhóthar iardhúlta i gceantar álainn atá báite i mbéaloideas agus i dtraidisiún.

Tá cáil ar bhialann éisc Tigh Pheacocke áit abhfhaighfidh tú do rogha de ghliomaigh, portáin, bradáin, muiríní, cloicheáin, portin, diúilicíní agus oisrí lathar na hÉireann.

Caith seal inár siopa ceardaíochta áit a bhfuil togha agus rogha earraí cniotáilte, bréidín, línéadach, móihéar, gréithe Bhéal Leice, criostal Phort Láirge, seodra, pictiúirí srl.

Disco: Aoine & Satharn 10-2am
Ceol Traidisiúnta: Gach Satharn
Stáisiún Peitreal - oscailte go dtí 10pm

LEACRACHA CHONAMARA

Indreabhán, Co. na Gaillimhe

Leacracha, Glanadh Uaigheanna, Péinteáil srl

Gach eolas ó Jimmy Hughes

MUIR GHEAL TEO

Feirmeacha Bradáin

Leitir Móir, Conamara

Teil: 091-81150/81181

Facs: 091-81286

Máirtín Óg Mac Donnacha Teo

An Cheathrú Rua, Co. na Gaillimhe Teil: 091-95001

Forbairt Suíomhanna Clocha • Gaineamh • Graibhéal

• Le hireáil nó ar Chonradh •

Micí Ó Flatharta

An Cheathrú Rua, Conamara 091-95110

Grósaeir, Trádálai & Búistéir Flogas